

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 41. De diuortio,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

amem mulier que ducitur diues est, videtur tacite ac-
cipi de dote constituenda: si non totius patrimonij eius-
dem mulieris, saltem partis illius iuxta viri dignitatem.
Auctores hanc doctrinam tenentes plures refert idem ibi-
dem numero 9. & in precedenti lib. i. disputat. 60. nu-
mero 2.

Postrema conclusio. Si dos soluta perierit casu fortui-
to, non cessare in marito obligationem alendi vxorem,
cuius casibus fortuitis, humanum est ipsum participem ef-
se. Sin dos perierit culpa vxoris: vt cum publicata est ob
aliquod ipsius delictum, non tenetur maritus eam alere:
quia perinde est ac si dos ipsa soluta non esset. Quamquam
si ea, ne quidem a parentibus possit necessaria alimenta
habere, amor coniugalis & nexus matrimonij tam arctus,
exiget vt a viro alatur, ne fame pereat.

QUINTVM DVBLIVM, An vxor teneatur sequi virum
mutantem habitationem; vel contra vir sequi vxorem?
Hoc late tractat Sanchez lib. i. De matrim. disput. 40.
& 41. Explicatur autem his propositionibus.

309. Prima est. Virum teneri seruare fidem vxori, quæ con-
traxit cum eo addita conditione, quod teneretur in certo
oppido morari, nec alio habitationem suam transferre. Ra-
tio est, quia ex cap. Verum De condition. appositis quis-
que potest in traditione rei suæ pactum interponere. Er-
go & in traditione sui per matrimonium. Cui rationi, al-
ias Sanchez addit in eadem disput. 40. num. 2. Subiungens
num. 3. exceptionem: nisi superueniat noua iustaque cau-
sa, ob quam necessarium sit virum alio proficisci; vt capi-
tales inimicitia, vel loci insalubritas, Principis imperium
compellens virum migrare alio; aut necessitas tuendi rem
familiarem; cui viri & vxoris communione operatur sub-
ueniri, exigat coniugalis societas. Namq; pactum, etiamsi
iuramento confirmatum, intelligitur excluso casu in quo ipsum
rationi aduersaretur: cuiusmodi censentur casus in exem-
plum alati.

HIC QUÆRI potest, An si vir vxori faciat liberam
potestatem non sequendi, ipsa nihilominus velit sequi,
teneatur illam secum transferre? Ad quam quæstionem
idem Sanchez lib. 9. disputat. 4. respondet distinctione:
nempe non teneri si nullibi sit notabilem moram factu-
rus; ad diuersa negotia, diuersis in locis peragenda profi-
ciscens: quia mulier tale quid irrationabiliter vellet, cum
nequeat fieri sine notabili impedimento itineris faciendi,
& magnis expensis, ac dedecore; cum dedecoræ scemnam
taliter peregrinari nulla iusta de causa. Teneri autem, si ali-
cubi sit diu habiturus; suppetantq; illi expensæ ad trans-
ferendam requisitæ: quia tunc vxor rationabiliter vult
suum virum comitari. Sicque in cap. Quod super, De vō-
to in fine, habetur virum euntem in subsidium terræ sanctæ,
teneri ducere vxorem nolentem remanere.

310. Secunda propositio. Quando inuenitur pactum est in
contrarium, vxor tenetur sequi virum alio transferentem
suum domicilium. Hæc habetur ex cap. Vnaquæque 13.
quæst. 2. Et confirmatur; quia cum debeant coniuges co-
habitare ad exhibendum tibi mutuum obsequium, mu-
lier sane virum (qui est caput ipsius, & cui subdita est sicut
Domino, ad Ephes. cap. 5.) sequi debet ad cohabitandum:
idque sub mortali, vt ex Nauarro & quibusdam aliis
habet Sanchez in prius citata quæst. 41. num. 1. Addens
consequenter aliis citatis, id adeo verum esse, vt nulla alia
consuetudo, tanquam iuri diuino aduersa, excusare possit. Pa-
tetur tamen excusationem in casu in quo vxor nequiret
absque graui detrimento animæ vel corporis virum suum
sequi: vt si velle eam tali ratione ad peccatum pertrahere,
vel eam exponere magno vitæ periculo. Nam præcep-
tum naturale evitandi peccatum, aut tuendi vitam vir-
gentius est, quam præceptum diuinum positium, coha-
rendi viro.

Caterum de difficultate satis graui, An vxor teneatur
sequi virum cum in exilium missus, compellitur domici-
lium mutare: Sanchez in vtraque partem ibidem num. 11.
auctores citans, affirmantem iudicat probabiliorē: quia
vxor debet viri infortunium ferre, ob iniatam per matri-
monium inseparabilem vitæ societatem, sequi ipsum quā-
do ex necessitate & inuitabili causa migrat alio. Nec ob-

stat quod ipsa sit innocens: quia non subit tale infortu-
nium tanquam poenam, qua puniatur exilio, sed tanquam
onus ad quod ferendum tenetur lege matrimonij.

Tertia propositio est, pro qua in precedenti num. 6. plures au-
thores idem citat, Si vir tempore contracti matrimonij va-
gari non solebat: aut si solebat, mulier ignorabat: hanc
non teneri illum sequi. Sin autem solebat vagari, nec id
latebat mulierem, hanc teneri sequi. Prior pars probatur,
quia grauissimum onus est nihil tale expectantem, cogere
ad vagandum, quod scemina dederet maxime. Quam-
quam si absque magna difficultate & periculo animæ vel
corporis possit se viro exhibere sociam, non erit locus ex-
cusationi ab obligatione, quam habet marito cohabitandi,
ex lege matrimonij. Posterior vero pars probatur: quia
mulier sciens viri mores dum contraxit, censetur eos ap-
probasse, & se obligasse ad vnus accomodandi se illi: at-
que adeo ad vagandum cum eo: nisi turpi aliqua de causa
vagaretur: tunc enim peccaret vagando, id eoq; vxor non
teneretur, imo nec deberet peccanti consentire, ipsum se-
quendo.

312. Porro differentia est inter virum & vxorem, quoad ob-
ligationem cohabitandi. Nam cum vir sit caput, eiusdem
que sit gubernare: potest ad libitum eligere domicilium,
& vxor tenetur eum comitari, dummodo non eligat ex
causa turpi & inhonesta: in quo ei tanquam peccanti as-
sentendum non esset. Vxor vero cum subdita sit, nequit
habitationem eligere, & virum ad sequendum se cogere.
Quamquam si contingat necessitate coactam, vt damna-
tam exilio, domicilium mutare, ius matrimonij compellens
virum cohabitare vxori, consequenter compellet, vt
eam tunc comitetur; quia id requiretur ad mutua ob-
sequia coniugalia, ad quæ vterque coniux pariter obli-
gatur.

CAPVT XLII.

De diuortio.

S V M M A R I V M.

- 313 Quid sit diuortium, & quot modis fieri possit.
- 314 Ob fornicationem spiritalem seu heresim vel apostasiam, po-
test fieri diuortium perpetuum.
- 315 Diuortium fieri potest ad tempus iusta de causa: quales sunt
inductio ad peccandum, & seuitia vnus coniugis quamdiu
durant.
- 316 Notanda de seuitia prout est causa iusta diuortii.
- 317 Malum quod timeret debet esse graue, vt seuitiam constituat:
& quatenus possit maritus vxorem verberare.
- 318 Alia causa iusta diuortii, quæ in vniuersum reducuntur ad no-
tabilem perniciem animæ vel corporis.

319. DE diuortio late toto libro 10. Sanchez. Sed in te ad
forum externum præcipue spectante breuiore's eri-
mus.

Est autem diuortium separatio mariti & vxoris legiti-
ma; id est, non sine lege & ratione facta. In eoque, sicut &
in obligatione & fide matrimonij, partes sunt vir & scemina:
pro quo canones & auctores magno numero Sanchez refert
disput. 3. num. 6. Vt enim de viro non dubitatur, quin possit
ab vxore adultera diuertere iuxta verba Domini Matth. 5.
Qui dimiserit vxorem suam excepta fornicationis causa,
&c. ita nec de vxore dubitandum esse, quin diuertere pos-
sit a viro adultero: patet ex eo quod in priori ad Corinth.
cap. 7. vers. 11. tali de causa discedentem a viro, Apostolus
non cogat ad eum redire: sed illi det optionem, aut re-
cedendi aut continendi.

Porro tripliciter fieri potest diuortium. Primo, quoad
vinculum matrimonij, per alterutris coniugis professio-
nem in aliqua religione approbata, cum matrimonium
nondum fuerit consummatum. Vide dicta præcedenti
num. 36. Secundo, quoad thorum, seu carnalem copulam
tantum: ad quæ spectant dicta in superiore capite 39. quoad
causas ob quas non tenetur aut non debet coniux alteri
debitum reddere. Tertio, quoad thorum & habitationem

simul: qua ratione spectat ad hunc locum: & fieri potest tum in perpetuum, tum ad certum tempus, prout definit Concil. Trident. sess. 24. can. 8. his verbis: Si quis dixerit Ecclesiam errare cum ob multas causas, separationem inter coniuges quoad habitationem ad certum incertumve tempus, fieri posse decernit, anathema sit.

Atque in perpetuum fieri potest ob fornicationem siue carnalem, siue spiritalem. De carnali enim constat ex verbis Domini supra citatis, & illis aliis Matth. 19. Qui cumq; dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem, &c. Atque ex multis canonibus, 32. quest. 7. & ex cap. Significasti, & cap. Ex literis De diuortio. Item ex eo quod fornicatio pugnet cum fine matrimonij, qui est bonum fidei, cuius meminimus in precedenti cap. 9. Et quod matrimonium foret onus intolerabile, si coniugi fornicanti cohabitare necessarium esse; vt satis ostendunt inquietudines & angores eorum qui laborant zelocypia.

314. DE FORNICATIONE vero spirituali, hoc est de hæresi & multo magis de Apostasia à fide, patet ex cap. I dololatria, & ex cap. Non solum 28. quest. 1. item que ex cap. 2. & ex cap. Quanto de Diuortio, ac etiam ex finali De hæreticis, ubi in vniuersum liberantur à debito fidelitatis dominij & totius obsequij quicumque lapsi manifeste in hæresim, aliquo pacto tenentur adstricti. Denique ex eo quod Apollolus ad Tit. 3. præcipiat generatim (neque parentem neque coniugem excipiendo: & merito, cum ex talium consuetudine & familiaritate maximum immineat periculum peruersionis) hominem hæreticum post vnam & secundam correptionem esse deuitandum: propter periculum scilicet peruersionis: si quidem sermo illius iuxta eundem Apollolum in posteriori ad Timoth. 2. vt cancer serpit. Id quod locum etiam alias habet, quoties vnus coniux, siue vir, siue femina, alterum siue cogendo, siue alliciendo, ad peccatum pertrahit, neque alter potest cum illo habitare siue periculo probabili offendendi Deum: tunc enim innocenti licet quamdiu securus non est, ab eodem diuertere, non expectata Iudicis sententia: quia sicut per hæresim, sic & per alia peccata mortalia incurritur animæ mors, iure naturali & diuino formidanda magis, quam mors corporis. A deo vt Dominus Matth. 18. admonerit, Si oculus tuus scandalizat te, erue eam & proiice abs te: significans ex D. Hieron. in eum locum: quod si iij qui nobis coniuncti sunt & chari ad instar oculorum, vt parentes, filij & vxor, nobis sint cause ruinarum, ab eis sit recedendum. De his latius tractat Sanchez *disput. 17.*

Ex quo ibidem in num. 5. adde differentiam esse inter hæresim & alia crimina, quod in illa nõ sit expectandum vt hæreticus coniux Catholicum perterere nitatur, sed illo existente in sua pertinacia, huic liceat ab ipso recedere. In his vero expectandum sit, vt coniux deditus talibus, ad ea inducere molietur. Cuius differentie ratio reddi potest: quod pertinax in hæresi propensus sit ad perhendos suos in eam, vt conducentem ad eorum salutem: non item infectus aliis criminibus, à quibus potius, vt animæ disciplinæq; domesticæ perniciosus, suos auertere conabitur.

315. Iam quod ad certum tempus fieri possit diuortium, colligitur ex cap. Ex transmissa, & ex cap. Literas in fine De restit. sponliat. Ratioque in promptu est: quia constat ex dictis, diuortium fieri posse: Ergo vel ad tempus, & sic habetur intentum: vel in perpetuum. Quo concessio, maiore ratione concedendum est, posse fieri ad aliquod tempus iuxta interueniente causa; qualis est ante memorata inductio ad peccandum pro tempore quo ea durat. Itemque scuitia vnus coniugis donec cautionem Iudicis a bitrio sufficientem dederit, de non offendendo altero. Id quod concedi ab omnibus Sanchez testatur *disput. 18. num. 2.* tanquam decusum in ante memoratis capitulis.

316. DE EO autem notanda sunt, quæ idem citatis autoribus subiungit. Primum est, propria autoritate posse vnum coniugem discedere ab altero ob scuitiam, si nõ det ei securitatis cautionem, prudentis iudicio sufficientem: siue pignoratitiam & fideiussoriam, siue iuratoriam. De qua re pluribus idem in eadem *disput. 18. quest. 2.* In cuius fine

admonet talem cautionem datam non ob stare, quin liceat viro vxorẽ moderate punire sicut antea licebat: quia in tali punitione nulla est atrocitas: nec consentaneum est maritum finire vxorem delinquere omnino impune.

Secundum est, tali cautione deficiente, coniugem sibi merito ab alterius scuitia timentem sic posse diuertere, vt non teneatur illi coniugale debitam reddere: quia ob culpam suæ scuitiæ priuatur consortio maritali. Idque locum habere etiam timentis sibi ab alterius scuitia, eadem dederit causam scuitiendi: intelligitur ex eo, quod in cap. De Benedicto 32. quest. prima, iubeatur adultera relicti marito, præstita cautione non offendendi eam.

Tertium est, vt scuitia quæ sit iuxta diuortij causa interuenire censetur, requiri vt malum quod timetur sit grave: quale scilicet exigitur ad metum viri constantis. Diuortium enim, res est grauissima, ideoque fieri non debet ob qualemcumque metum; ne ipsum passim sit in vsu: cum rari sint coniuges inter quos non oriatur aliqua discordia, ex quibus aliqua leuia mala sibi merito timeant. In graui uero autem malorum numero, in præced. quest. 1. idem auctor ponit: primo, molestam cohabitationem ob discordias, iugique grauiæ & frequentia inter coniuges. Secundo, minas viri soliti eas exequi. Tertio, crudeliorem verberationem, seu excedentem limites correctionis vxoris, marito concessæ: nisi ea contigerit casu, seu viri insolito perturbationis motu: neque probabilis, sed vanus carensque iusto fundamento timor subit talis punitionis vsurpandæ in posterum: aut si subisset, daretur sufficiens cautio, iuxta cap. Transmissa, & cap. Literas, De diuortio.

Aduerte vero, quod idem ibid. habet num. 16. Verberare vxorem, marito permissum esse tantum raro, vrgenti que de causa, ac id moderate, non autem acriter; ne quidem si delicti qualitas acrem punitionem mereatur: quia talis punitio tanquam iudicialis, relinquenda est Iudici; ad quem spectat non autem ad maritum, cui respectu vxoris & filiorum reliquæque familiæ, incumbit tantum punire ad priuatam correptionem & emendationem delinquentis; non autem ad vindictam delicti: quæ potestatis est publicæ.

Postremum est: quando Index Ecclesiasticus absolutam diuortij sententiam dedit, eo quod desperaretur de scuitiæ correctione, nec dari potuerit cautio sufficiens, per quam alter tuto cum eo commoraretur, integrum esse huic illo inuito religionem ingredi, quia diuortium est perpetuum. Vide eandem in sequenti numero quadragésimo nono:

318. ALIAS CAUSAS particulares refert Gregor. à Valent. tomo 4. in D. Thomam, *disput. 10. quest. 4. punct. 2. col. 2. post Couarr. in Epitome 4. Decretal. parte 2. cap. 7. §. 5. & Nauarr. in Enchirid. cap. 22. num. 22.* In vniuersum autem vt post. Palud. in 4. *distinct. 39. quest. vnica art. 3.* notat Syluest. in verbo diuortium, *quest. 6.* dici potest, quod omnia illa crimina quæ veigunt in perniciem corporalem vel spiritalem coniugis notabilem, censentur cause sufficientes diuortij quamdiu non corriguntur. Atque prioris generis sunt ex Soto, in 4. *distinct. 39. sub finem*, quæ exprimuntur in lege Consensu Cod. De repudijs Si vxor sit venetica, à cuius veneficio sibi non immerito vir timeat: aut si liberorum interfectrix: aut substantiam mariti deprædetur, nec remedium aliud quam diuortij adferri possit: & ante memorata scuitia mariti, ac mors intentata coniugi. De quibus Sanchez in eadem *disput. 18. num. 22.* Ex quo in præced. nu. 21. Adde crimen viri incorrigibilis, per quod vxor exponitur periculo mortis, vt si viro latrocinijs dedito & incorrigibili existente, vxor aduertat se periclitari, ne tandem cum eo mulctetur morte, tanquam furtis consentiens, & eorum receptatrix: non enim cum tanto corporis periculo tenetur cum eo habitare.

Posterioris vero generis sunt, Si coniux coniugem ad latrociniã, adulteria, vt alios corruptos mores trahere moliretur, ob quæ coniux innocens ruinam timentis, siue ratione coactionis alienæ, siue ratione fragilitatis propriæ, vt habet ibidem Syluest. non tantum potest, sed etiam debet

se à nocente separare, ex cap. Quasiuit, De diuortijs, iuxta illud Matth. 5. Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum, & proice abs te, &c. Si quis vero, addit Syluester, propter alterius coniugis crimina, perniciem corporis vel animæ non timeat sibi probabiliter, non debet illum deserre, nisi crimen sit fornicatio carnalis, ob quod etiam semel commissum, licita est dimissio, iuxta uerbum Domini Matth. 5. sub initium huius capituli relatum. Qui dimiserit uxorem suam excepta fornicationis causa, vel nisi sit fornicatio spiritalis, in qua nocens pei se ueret incorrigibilis, iuxta dicta in præced. num. 31. 4. de illius in hac redifferentia à cæteris criminibus.

CAPVT XLII.

De notandis in particulari circa diuortium ob fornicationem carnalem.

SVMMARIVM.

- 319 Nomen fornicationis accipi potest tum proprie, tum communiter: & quomodo in hac re accipi debeat.
- 320 Et que ab eo excludi debeant.
- 321 Casus in quibus fornicatio non est causa sufficiens diuortij: & peculiariter notanda de eo casu in quo uterque coniugis reus est illius criminis.
- 322 De castibus condonationis, & occasionis adulterij data ab altero coniuge.
- 323 De casu admisi adulterij per vim, aut aliter absque peccato, aut in quo adulterium ipsum est incertum.
- 324 Modus obseruandus in diuortio.
- 325 Persona adultera, etiam lata in eam iudicis sententia, non potest à se dimittere personam innocentem si velit ei cohabitare.
- 326 Aliquot conclusiones quibus respondetur ad questionem, An adulter post sententiam diuortij datam à iudice, possit statum mutare ingrediendo religionem, aut suscipiendo sacros Ordines.
- 327 De eo quod innocenti licitum sit ad religionem aut sacros Ordines transire inuito adultero.
- 328 Non tenetur vir uxorem adulteram ad pristinam amicitiam admittere, etiamsi id ei liceat.
- 329 Duo casus excepti, qui non habent locum in uxore respectu viri: & interdum, nec in viro respectu uxoris.
- 330 Si coniugis innocens post factum diuortium adulteretur, non tenetur ante compulsionem iudicis, adulterum reconciliari.
- 331 De reconciliatione adulteri que fit facta, & primo de ea que fit per innocentis carnalem cum eo copulam.
- 332 De ea que fit retinendo propria sponte adulterum, & de ea que fit exhibendo se illi familiarem.

319. PRIMVM NOTANDVM EST: Nomen fornicationis carnalis usurpatur tum proprie, pro carnali copula soluta: tum soluta: tum communiter, in illa scilicet generali significatione, quæ in cap. Meretrices 32. quæst. 4. proponitur his uerbis Si furti nomine bene intelligitur omnis illicita usurpatione rei aliena: non enim rapinam permittit qui factum prohibuit: sed utriusque à parte totum intelligere uoluit, quidquid illicite rerum proximi auferatur: profecto nomine mæchia: omnis illicitus concubitus atque illorum membrorum non legitimus usus, prohibitus debet intelligi. Hæc ibi.

Difficultatem esse uero, qua acceptione in hac re sumi debeat. Ad cuius explicationem Sanchez multa adfert lib. 10. disput. 4. Sufficiet autem quod ille num. tertio circa medium approbat, debere quidem sumi in generali significatione, sed cum limitatione ad fornicationem, in qua ratio perfecta diuortij, tanquam in radice clauditur: qualis est, ut Sotus in 4. distinct. 36. quæst. unica artic. 4. immediate ante 2. conclusionem bene notat, omnis concubitus quo coniugis illicito coeundo diuidit carnem suam in alium, vel in aliam. Cum enim matrimonium eo tendat, ut coniuges efficiantur una caro, iuxta illud Genes. 2. Et erunt duo in carne una: matrimonij fidem coniugis perfecte consummateque uolat, qui carnem suam in alium, vel aliam diui-

dit: indeque oritur alterius coniugis diuertendi ab eo, quia fidem taliter frangenti, non tenetur fidem seruare, cohabitando ei, & coniugale debitum reddendo. Sicut enim coniugalis concubitus cum seminatione in uase debito requiritur ad unionem qua coniuges sunt una caro, ut habitum est antea num. 39. ita & ad diuisionem qua coniugis censendus est carnem suam diuisisse, requiritur similis eotus cum alio vel alia: hoc uno addito, quod nihil referat ad rationem fornicationis diuortio dantis causam iustam: siatne seminatio in uase ordinario committendo proprie dictam fornicationem: an in extraordinario, committendo nefandum scelus Sodomie: per quod cum caro coniugis uere diuidatur cum carne tertij, ipsum esse iuxta antedicta sufficiens causa diuortij. Sicque sentientes plurimos auctores Sanchez refert in citata disput. 4. num. 13. idem in sequenti num. 14. asserens de bestialitate ob parem rationem, quod scilicet caro coniugis diuidatur cum carne bestie.

Negans autem in præced. num. 8. causam sufficientem esse diuortij perpetui, si vir uxorem inuitam Sodomice cognoscat carnaliter: sed tantum diuortij ad tempus, dum à tanto scelere renuit abstinere. Et in num. 9. & 10. nec etiam peccatum mollitiei talem causam esse, quia neque per hoc, neque per illud flagitium coniugis diuidit carnem suam cum carne tertij personæ, ea ratione qua prædictum est. Et num. 12. ob eandem rationem solos tactus quantumuis libidinosos, & cum animo perueniendi ad copulam carnalem habitos, ea non secuta, non præbere diuortio causam iustam. Non obstat uero, quod Sodomia cum coniuge pollutio sint contra naturam, & peccata grauiora adulterio: quia licet ita sit, non repugnant tamen matrimonio ea ratione que requiritur ad iustam causam diuortij: quia non diuidunt carnem coniugis, cum carne tertij.

SECUNDVM NOTANDVM, Septem casus esse à D. Thoma notatos ad cap. 7. prioris ad Corinth. lect. 2. in quibus non potest coniugis dimitti propter fornicationem, nec debitum coniugale ei negari. Eos Summularij, referunt in uerbo Diuortium. Persequitur uero eiusdem Sanchez in lib. 10. disp. 5. Primus est, quando coniugibus in infidelitate existentibus, maritus uxori libellum repudij dedit, ea que alteri nuplit, tunc enim, si ambo sacro fonte abluantur, tenetur uir eam in matrimonium resumere, ex cap. Gaudemus, in fine, De diuortijs.

Secundus casus est, quando uterque coniugis est eiusdem criminis reus, ut quando uterque adulterium perpetravit, ex cap. Significasti De diuortijs, & cap. finali De adulteriis. De quo casu latius tractans Sanchez in sequenti disput. 6. docet primo, ad eum requiri ut de crimine utriusque liquido pateat. Nec enim sufficere si de uno constet, & de altero dubitetur. Itemque, ut utrumque crimen sit secundum antea dicta, sufficiens ad diuortium: cuius respectu alioqui non erunt paria: non esse autem necessarium ut utrumque crimen sit eiusdem speciei quia id non obstat utriusque æqualitati in ordine ad diuortium ipsum, quod ob utrumque illud conceditur.

Docet 2. concl. 2. & 3. Nihil referre ad eundem casum, quod unus coniugum prius, & alter posterius commiserit adulterium: aut quod unus plura adulteria, & alter unum tantum commiserit. Ratio est: quia in iuribus, quibus sulcitur propositus casus, ratio habetur tantum fractionis fidei; non uero prioritatis aut pluralitatis criminis, quo fracta est: quod quidem crimen in uno coniuge talem esse, puta quo diuisa est caro, non definit ex eo, quod alter simile antea aut pluries commiserit.

Docet tertio concl. 4. Eundem casum habere locum in foro penitentiali, etiamsi adulterium unius occultum sit ac soli Deo cognitum, & adulterium alterius sit publicum: quia in illo foro non desideratur probatio: sed sufficit sola rei ueritas cognita: ita ut coniugis cuius adulterium est occultum, nequeat in conscientia diuertere ab altero, cuius adulterium est publicum, perinde ac creditor non potest ad solutionem compellere eum cui nouit tantumdem se debere quidem, sed ita occulte, ut id contra ipsum in iudicio probari non possit.

Docet

320.

321.